

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 8.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. januarija 1891.

Letnik XIX.

Šolsko vprašanje in tirolski deželni zbor.

Omenili smo že, da zboruje v teh dnéh tudi deželni zbor tirolski ter da so na dnevnem redu važne šolske predloge. Tirolci namreč za svojo deželo do danes ne priznajo medverske šole državne postave in ni ga deželnozborskega zasedanja v Tirolah, kjer ne bi dvignili vrli katoliški poslanci svojega glasu za konfesionalno šolo. — Vlada je že jedenpot predložila tirolski zbornici v tem oziru svoje predloge, toda bili so taki, da jih deželni zbor ni mogel vsprejeti niti za podlago svojih nadrobnejših razprav. — Letos je vsled vsestranskega pritiska, vzlasti vsled vplivanja škofov vlada zopet izročila tirolskemu deželnemu zboru načrt za nov deželni šolski zakon, s katerim hoče vlada v nekaterih točkah vzlasti gledé na nadzorstvo šol zadovoljiti zahtevam tirolskih katolikov.

Tem šolskim razpravam liberalni listi, med njimi vzlasti „N. Fr. Pr.“ pripisujejo važen političen pomen. Pravijo namreč, da hoče sedaj vlada po drugem potu zadovoljiti katoliške poslance. Ker namreč ne mara in baje tudi ne more z novimi šolskimi zakoni prodreti v državni zbor zaradi nezanesljive in nezatne večine, to hoče sedaj stopivši na avtonomno stališče doseči pri deželnih zborih za posamezne kronovine.

Tako pravi „N. Fr. Pr.“: „Sedanje zasedanje tirolskega deželnega zbora nam pokaže, se-li bo vladi posrečilo potom deželnih zborov uvesti konfesionalno šolo, ko tega niti za vlade grofa Taaffeja ni mogla doseči po državni zboru, kajti o tem ni

dvomiti, da pot, katero je bilo dovoljeno nastopiti tirolskemu deželnemu zboru, nastopijo polagoma tudi drugi deželni zbori. Bilo bi pač nekaj posebnega, ko bi se Gautsch in dr. Gregor s tem hotela umakniti vsem težkočam političnega položaja v državni zboru, ki izvira prav zaradi rešitve konfesionalne šole, da bi se v tem oziru izročilo polnomočje deželnim zborom.“

Prepričani smo, da vlado gledé tirolskega zbora v tem oziru silijo le nujne politične razmere; vendar v kljub temu treba temu koraku pripisovati veliko važnost gledé šolskega vprašanja. Začasno bi se namreč tem potom preložile velike šolske debate v posamezne deželne zbornice. S tem bi bila priznana avtonomija posameznih dežel, ki tolika bremena morajo nositi za svoje šolstvo. Ne gledé na dejanske vspehe bi bile te razprave za deželne zbornice jako značilne, ker bi iz deželnih zbornic morale izginiti vse srednje stranke, ki niso ne krop ne voda, ki so danes najboljši prijatelji konservativcev, jutri pa se iskreno družijo z liberalci; tudi ti bi pri imenovanih šolskih obravnavah morali pokazati svojo barvo ter se izreči ali za ali proti konfesionalni šoli. — Taka razprava bi bila vzlasti tudi potrebna v deželnem zboru kranjskem; tu imajo slovenski zastopniki večino in pokazati bi morali svoje prepričanje tudi v tej prevažni stvari. Naš notranji politični položaj bi se mahoma in popolno pojasnil; marsikateremu upu a tudi strahu bi se s tem spodbila tla; natanko bi vedeli, pri čem da smo in v katerem smislu se imenuje slovenska večina za deželnem zboru kranjskem konservativna.

Ta pot, reševati po deželnih zbornicah šolsko vprašanje, bila bi seveda le začasna, le neka priprava za odločilne korake v državni zboru, kajti

država je v isti meri poklicana varovati gnotne in duševne koristi vseh državljanov, kakor posamezne dežele one svojih deželanov; a uprav tem potom bi se še najpreje dobila v ta namen tudi večina v državni zbor.

Ima pa še drugih vzrokov, da si je vladi vredno zdelo v posebnem zasedanju tirolskemu deželnemu zboru predložiti svoje načrte za novi šolski zakon. Pred durmi so namreč volitve v državni zbor in Taaffejevi vladi je mnogo na tem, da si pridobi pri novih volitvah jednako pokorno in postrežljivo večino, kakor je bila dosedanja. Pozna pa tudi dobro politične razmere na Tirolskem. Oni tirolski državni poslanci, ki so bili v vseh vprašanjih z vladno večino, imajo v deželi mnogo in vplivnih nasprotnikov, ki za Tirole vzlasti v šolskem vprašanju ničesar ne pričakujejo in ki bodo delovali na to, da prodrejo pri prihodnjih državnozborskih volitvah kandidati, kateri bodo od sedanje vlade popolno neodvisni. Razumljivo je, da imajo vladi zvesti poslanci tirolski težko stališče in da je vlada tudi v nevarnosti ondi izgubiti nekaj zanesljivih glasov.

Treba je torej Tirolcem pokazati, da jim je vlada tudi v najvažnejšem šolskem vprašanju naklonjena in da oni poslanci, ki jo dosledno podpirajo, ne nosijo samo bremen, marveč tudi pridobitve na Tirolsko. Iz teh političnih ozirov prisiljena, sklicala je vlada tirolske poslance k izrednemu zasedanju, da se ondi bavijo z vreditvijo šolskega vprašanja. Najbrže da vlada ne bo v bistvenih stvareh ugodila željam tirolskih katoličanov, pač pa jim bo vrgla kako drobtino kot pesek va oči z bližnje državnozborske volitve.

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja.

(Ocenili Cirilovec.)

(Konec.)

6. „Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1891.“ Kakor vsako leto, je tudi letos Koledar prinesel mnogo zanimivih spisov. Vrstijo se povesti, pesmi, življenjepisi, zgodovinski spisi itd. — Prva povest je: „Blagor usmiljenim!“ (Spisal J. M. Dravinjski.) Vsebinska je kaj primerna za to knjigo. Pisatelj je pojasnil in utrdil s tem spisom resnico, da bogastvo ne dela človeka srečnega, temveč ga stori dostikrat prevzetnega in trdosrčnega; pravo srečo napravlja človeku le — usmiljeno sree. Krojač Godina je bil tak napuhnenec; godilo se mu je dobro, pa mislil je, da si je to vse sam pridobil, da ni bilo treba nič blagoslova božjega; bil je zato kaj trdega srca do revežev. Pa Bog ga kaznuje: edina hčerka se opeče in umrje. Godina je tako potrta, da se ne more lotiti nobenega dela več; a kar je bilo najhujše: dolžil je ženo, da je ona kriva smrti otrokove; zato jo spodi od hiše. Tu se prikaže res idealna podoba brata Mariofila, ki s svetopisemskimi nauki tako omeči Godino, da postane ves drug človek, usmiljen do vseh nesrečnežev in do brotnikov ubožcev. — Vpliv slavnega ruskega pisatelja Tolstoja se kaže v celi povesti, zlasti proti koncu, kjer ima skoro iste prizore kakor Tolstoj v povestici: „Bog je ljubezen“. To pa omenjamo

le v pohvalo gosp. pisatelju in želimo, da bi še dalje pisal povesti v takem duhu.*)

„Kristus in sv. Peter.“ Pesem, zložil A. Hribar. Misel je povzeta iz narodnih pravljic, pa kaj srečno izbrana in priprosto, umljivo obdelana. Zaradi humorja, ki je v njej, bode gotovo vsem Mohorjanom zelo ugajala.

„Maribor.“ (Spisal dr. Jožef Pajek.) Mnogo zanimivega nam pripoveduje pisatelj o posameznih krajih, cerkvah, poslopih mariborskih, na pr. o stolnici, v kateri je spomenik Slomškov; tudi je marsikaka drobtinica o ranjkem Slomšku, katera nam zopet in zopet kliče v spomin njegov blagi značaj. Popisu je pridejanih več podob, katere nam kažejo prijazni Maribor z raznih strani. Tudi nastopni životopis: Dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski je iz peresa istega pisatelja dr. Jožefa Pajka. Dosti živahno je opisano tu v kratkih potezah življenje ljubljene vladike slovenskega.

„Svoji k svojim.“ (Prizor iz kmečkega življenja. Spisal dr. Jožef Vošnjak.) Pisatelj je narisal vseh sedem prizorov kaj živahno in z dobrim namenom: utrjevati narodno zavest na podlagi starega gêsla: vse za vero, dom cesarja!**)

*) Vendar pa tudi tukaj poudarjamo isto, kar je storil neki drug slovenski list („Dom in Svet“, št. 11, pag. 350), da ni dovoljena laž nikdar, in da je pisatelj napak storil, ko jo je porabil pri br. Mariofilu v dosego sicer plemenitega smotra.

**) Tudi pri tem kratkem igrokazu moramo isto grajati, kakor pri prvi povesti, ker je bila zopet laž pomoček, s katerim je sicer pošteni župan Podlipnik spoznal pravo barvo

Pesem: „Stari vojak“ (zložil slobodno po Kr. Šmidu Janko Léban) je prav umevno zložena in ima tudi dobro jedro v sebi.

„Davorin Trstenjak.“ (Črtice iz njegovega življenja. Spisal dr. Jak. Sket.) Ta življenjepis slavnega Trstenjaka nam ugaja prav posebno. Iz njega precej dobro spoznamo lahko pokojnika kot duhovnega pastirja, kot pesnika, pisatelja in učnjaka. Pisan je tako pristrčno, da se mora vneti srce mlademu čitatelju, da sklene, posnemati ga. Iz mladostnih let njegovih izvemo, kako se je že na gimnaziji mariborski začel baviti s slovenščino, kako je potem v Gradcu prišel v družbo Stanka Vraza, s katerim je sklenil iskreno prijateljstvo, kako je tam jel slovstveno delovati; zlasti zanimivo pa je tudi čuti, kako da se je odločil za duhovski stan. Bil je celo življenje prepričan, da ga je Bog sam klical in hotel imeti duhovnika. Tudi Vraza živa vera, katero je pokazal na smrtni postelji, vtisnila se mu je globoko v srce in tudi odločevala pri izbiranju poklica. Kot duhovnik požrtvovalen do skrajnosti, kot profesor neumorno delaven za mladino, kot župnik skrben vodnik svojim ovčicam, kot učnjak „vnet kličar“, je bil Davorin Trstenjak res jeden največjih sinov slovenskega naroda, in to po pravici trdi pisatelj v uvodu: „Mož, čegar sliko vidite na slednji strani, zavzema zraven lavantinskega škofa Antona Martina Slomška in dr. Janeza Bleiweisa najodličnejše mesto v zgodovini našega

snubca Kričiča. Da je to prava laž, vidi se iz tega, ker Podlipniku vsi verjamejo: žena, hči, Kričič, ki tako resno pripoveduje nesrečo. Tudi ni na nikako „restrictio mentalis“ misliti

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. januarija.

Notranje delo.

Ubožni zaklad in dunajska borza.

Skoro bomo že pozabili, koliko časa se že konservativni krščanski poslanci, ki so v resnici prijatelji z davki preobloženega ljudstva, trudijo, da se tudi borzni spekulaciji naložijo primerni davki. Ako se ne motimo, je že pokojni slovenski poslanec Obreza kot poročevalec o teh predlogih v državnem zboru izražal pravičnost in potrebo takega davka. Od tedaj so se vsako leto ponavljali jednaki glasovi, a vse je brez uspeha; vlada se plaši pred borznimi vitezi in najdejo se vsako leto pota, po katerih se uide obravnavam o borznem davku. — Kar noče država storiti, to hoče dolenje-avstrijski deželni odbornik Schöffel, da bi storili vsaj deželni poslanci za deželo dolenje-avstrijsko. Sedaj namreč poslanci razpravljajo načrt za nov ubožni zakon. Uvidevajo vedno bolj, kako ogromnih svot potrebuje ubožni zaklad, in sicer vedno večji od leta do leta. In ko so iskali doneskov v ta namen, določili so tudi v načrtu, da naj se naloži dunajski borzi 200.000 gld. davka, katera svota naj bi se vkladala v ubožni zaklad. — Seveda je vsled tega v hiši Izraelovi ogenj v strehi. „N. Fr. Pr.“ se hujuje nad to določitvijo, češ, „dunajska borza je državna naprava, in le država ji more narekovati kak davek. Z isto pravico bi smel z davki obremeniti deželni zbor češki praško borzo in tržaški zbor svojo tržaško. Sklicavanje na hranilnice je brez pomena, ker te so lokalni zavodi in njih preostanki so itak namenjeni dobrotelnim namenom.“ — To so res pravcati prijatelji ljudstva, ti borzni mogočniki. Kmet mora plačevati od svojega zemljišča velike davke, dasi mu zemljišče dandanes v najugodnejših slučajih ne donša niti 3% obrestij, na borzi pa kupčujejo z neprimerno velikimi obrestmi, a davka zato seveda ne poznajo. — To je očitna krivica, ki se bo grozno maščevala, ako se kmalu ne odstrani.

Prvi majnik — delavski praznik. Načelnštva dunajskih socialno-demokratskih društev so soglasno sklenila, da bodo delavci tudi letos praznovali dan 1. majnika, da bodo napravili delavske slovesnosti v „praterju“; vsa demonstracija delavska kaže, da bo imela strogo miren značaj. — To je jeden odgovorov borznim brezdačnim bogatinom.

Novi predsednik češkega deželnega nad sodišča je imenovan Franc vitez Rumler pl. Aichenwehr. Rojen je Čeh in popolno zmogel v besedi in pismu češkega jezika, kakor poročajo liberalni časniki. Tega pač ni treba še posebej poudarjati, kajti tako daleč vendar še nismo, da bi v prostrani češki deželi odločeval pravico mož, ki bi ne bil zmogel češkega jezika.

Ogrski židje in londonski lordmajor. Načelnštvo izraelske občine v Budimpešti je poslalo zahvalno adreso londonskemu lordmajorju, ker se je tako krepko izrekel proti nasilstvom, ki se godé židom na Ruskem. Po naših mislih bi imel pač lordmajor londonski dovolj posla, ugovarjati proti domačim nasilstvom, ki se od strani Angležev godé ubogim irskim trpinom, in tudi načelnik izraelske občine budimpeštanske bi imel tvarine dovolj doma ter poskrbel, da bi slovanska raja na Ogrskem prišla do svojih pravic. Vsaka stvar le ob svojem času in na svojem kraju.

Vnanje države.

Srbija. Med regentstvom in kraljevimi stariši se je pričelo novo pogajanje za stališče kraljice Natalije do srbskega dvora. Natalija je neki zadovoljna s podanimi jej predlogi, a vendar si hoče vse še pomisliti, predno jih sprejme. Ko bo pa pogodbo podpisala, odpotovala bo neki iz Srbije.

Rusija. Nedavno so spregovorile „Novosti“ o avstrijski vnanji politiki ter pripomnile, da je v obče ostala na svojem starem stališču. Vendar odkar je odstopil knez Bismarck, kaže se nekaka slabo prikrivana nezaupnost do nemškega cesarja Viljema. Vsekako pa je porabila Avstrija svojo trodržavno zvezo v to, da je storila korak naprej v osvojenje Bosne in Hercegovine. Razpor med turško vlado in grškim patrijarhatom je tudi avstrijska politika proizvodila ob priliki imenovanja bolgarskih škofov v Macedoniji. Manj srečna je avstrijska politika v srbskih zadevah, tu si zama prizadeva, pridobiti si naklonjenost radikalne stranke. Sovinizem v njeni vnanji politiki se ne kaže zadnji čas več tako močno, kakor ko je bil še knez Bismarck nemški kancelar. — Rusija se vedno oborožuje. Nedavno je ruska vlada zaukazala, da se morajo v vse armade osrednjeazijskih vazalnih držav uvesti ruski častniki in podčastniki.

Italija. Na dan smrti Viktorja Emanuela, t. j. 9. januarija, se je vdeležil italijanski kralj sv. maše v Panteonu v Rimu. Veteranci krimske vojne iz Turina, Milana in Genove so položili mnogo vencev. — Italijanska vlada izdeluje zdaj postavne načrte, katere bo predložila zbornici, ko se snide zopet v zborovanje. Ti štiri postavni načrti so deloma gospodarstvenega, deloma administrativnega značaja. S temi postavnimi načrti se namerava napraviti ravnotežje v proračunu. Načrti se tičejo presnove pobiranja davkov, upravne organizacije itd.

Francija. Da ni ruski car ugodil prošnji vojvode Orleanskega, naj bi ga sprejel v rusko armado, pokazal je car po mnenji raznih listov še posebno svojo naklonjenost do Francije. „Temps“ poroča o tem iz Peterburga: „Prince Valdemar Danski se je v imenu vojvode Orleanskega pismeno obrnil na ruskega carja, naj prejme francoskega plemenitaža med ruske konjike. Na to pismo mu je odgovoril car, da ne more tega privoliti zaradi prevelikih prijateljskih razmer s francosko državo, zakaj s tem bi pokazal, da podpira stranko francoskih monarhistov. Rusija se noče mešati med posamične francoske stranke, dokler bo imela Francija tako izvrstno vlado, kakor je Carnotova. Torej še vedno debelo prijateljstvo.“

Belgija. Dne 8. septembra se bo vršil v Mechelnu mejnarodni katoliški kongres, kateremu bo predsedoval državni minister Jacobs. Posamične kongresove sekcije se bodo bavile: z verskimi deli, dobrotljivostjo, socialnimi razmerami, poučevanjem in vzgojo, umetnostjo, vědami in slovstvom.

Anglija. O vspehu zadnje konference med O'Brienom in Parnellom v Boulognu se poroča mej drugimi to-le: O'Brien in Parnell sta se sporazumela. O'Brien je sprejel Parnellove predloge, po katerih mora pred vsem Parnell začasno odstopiti iz politiškega življenja, in sicer dokler se ne prične volitve v angleški parlament, potem mora Parnell iz zaklada irske stranke izročiti 10.000 do 15.000 funtov šterlingov na O'Brienov račun, vsled česar bo ta lahko izpolnil svoje finančne dolžnosti nasproti najemnikom v Tipperaryji. O'Brien se pa zaveže, da

bo deloval na to, da bo Mac Carthy odložil vodstvo irske stranke ter O'Brien sam prevzel vodstvo združenih Ircev.

Turčija. Te dni so se pričela v palači ruskega poslanstva pogajanja za rusko-turško kupčijsko pogodbo. Ruski poslanik Nelidov predseduje. Turčijo zastopata pri pogajanju državni podtajnik v ministerstvu vnanjih zadev in glavni ravnatelj rudokopov in gozdov, Rusijo pa državni tajnik Timortacev in drugi dragoman ruskega poslanstva, Maksimov. V prvi seji se je določil samo način nadaljnim razpravam. Po seji je bil obed, pri katerem je napil ruski poslanik sultanu in carju ruskemu.

Izvirni dopisi.

Z Dovjega, 8. januarija. Dne 4. t. m. je bila tu volitev občinskega starešinstva za dōbo treh let in so bili izvoljeni sledeči posestniki: za župana Jakob Janša, za svetovaleca pa: Jurij Pezdernik in Janez Zima. Za občinskega blagajničarja je bil izvoljen Martin Peternelj iz Mojstrane. Jako neumestno je, da je bil M. Peternelj izvoljen za blagajničarja, zakaj vas Mojstrana je oddaljena od Dovjega malone četrt ure, in bo moral Peternelj vedno občinsko blagajnico pri plačevanju občinskih izdatkov in družih rečij doli in gori nositi, kar mu bode dosti sitnostij delalo.

Želeti je pa od novoizvoljenega starešinstva, kakor sploh od celega občinskega odbora, da bodo boljše gospodarili, kakor do sedaj, in da ne bo toliko nepotrebnih izdatkov. Delujejo naj sploh v prid in korist vsem občanom. Uraduje naj se slovenski, ne pa, kakor do sedaj, vedno le nemški, da ljudje niso umeli, razven občinskega tajnika, ki je rojen Slovence in hoče biti Nемец. Saj vendar je tudi pripravnejše slovensko uradovanje, ker ljudje znajo večinoma brati.

Omenim naj še, da je novi župan dovolj zmogel pisanja in branja, zato naj bi sam opravljal tajnikov posel, ker bi s tem občini precēj prihranil. Gotovo bi g. županu rada pomogla g. župnik in g. učitelj. S tem bi si g. župan res naložil več dela, toda občina bila bi mu gotovo hvaležna. Dalje bilo bi tudi jako potrebno, ko bi g. župan dal napraviti nekak inventar, da bi se vsak občan lahko prepričal, kaj ima občina.

Rim, 10. januarija. Svetih Treh Kraljev dan je v Rimu velik praznik, bodi-si v cerkvi, bodi-si zunaj nje. Prej tisti dan se blagoslavlja voda po raznih obredih. Grki jo slovesno blagoslové v cerkvi sv. Atanazija. Posebne slovesnosti pa se godé v osmini tega praznika v cerkvi „sv. Andreja“ v dolini. Berejo se namreč sv. maše v raznih obredih: latinskem, grškem, armenskem itd. Pa tudi pridiguje se te dni v raznih jezikih. Vsako popoldne ob štirih govori po jedno uro dolg govor v laškem jeziku nadškof Satoli, izredno učeni profesor v zavodu „de propaganda fide“ (za razširjanje vere). Zjutraj pa smo že čuli govore v francoskem, nemškem, španjskem, — jutri pride na vrsto govor v

narodnega probujenja.“ Našel je gosp. pisatelj vsa glavna dela, tako da vidimo, kako je deloval v vseh strokah, povsod prvak. Kaj dobro jo je pogodil, da je vpletel odlomke nekaterih govorov njegovih, kakor na pr. str. 57 z dne 12. julija 1863, ko je praznovala celjska čitalnica tisočletnico sv. Cirila in Metoda. Besede so vredne, da bi si jih zapomnil vsak izobražen Slovenec!

„Davorin Trstenjak kot človek.“ (Črtice o njegovem značaju. Spisal dr. Janko Jajk) Ker je bil dr. Sketa spis tako temeljit, je bilo pač težko kaj novega povedati še posebe o značaju Trstenjakovem; zato pa tudi res ne nahajamo nič posebno zanimivega notri, razven morda to, da se je znal tudi zeló olikano vesti v katerikoli družbi; kajti da je bil ponižen, usmiljen do revežev, zlasti do revnih dijakov, to vémo iz prejšnjega spisa zadostno. Vendar ni napačno, ako se še posebe poudarjajo lepe čednosti njegove. Nepotrebno se nam zdi samó to, ločiti človeka od kristijana; kajti da je bil tako blag, ponižen, usmiljen, to je gotovo imel iz vere krščanske.

„Solzé na grobu Davorina Trstenjaka, umrlega 2. februarja 1890.“ (Zložil Božidar Flegerič.) Zgovorno našteva pesnik vrline slavnega pokojnika; večkratni „gorjé!“ se nam zdi pretirano. Konec ni pesnišk.

„Ravna pot najboljša pot.“ (Povest, spisal Jož. Ant. Klemenčič.) Pisatelj je nadarjen pripovedovalec. Povest njegovo bode ljudstvo bralo gotovo z velikim zanimanjem, da, tudi solze sočutja

bodo tekle marsikateremu rahločutnišemu čitatelju. Kakor se javlja v prvi povesti: Blagor usmiljenim! velika moč evangeljskih resnic do človeškega sreca, tako nam ta povest kaže velik vpliv očetovskih nauk na življenje dobrih otrok. Bogomilu je umirajoči oče zlasti eno reč naročal, namreč, da je ravna pot najboljša pot. Tega nauka se je deček držal vseskozi, ko je iskal po svetu kruha. Te besede očetove so ga gnale proč od tatinskega mojstra, pri katerem je bil dobil prvo službo; po teh besedah se je ravnal tudi potem v Mariboru pri mizarskem mojstru Cirilu Smodišu, in ni odstopil od njih, četudi je moral trpeti zavoljo svoje poštenosti največjo sramoto, tako, da ga je dobri mojster izpodil kot tatu od hiše. Slednjič pa je prišla resnica na dan, Bogomilovo nedolžnost je pripoznal in poplačal mojster s tem, da je vzel ubogega pomočnika za svojega sina. Nekaj se pisatelju pač ni posrečilo do dobra: ravnanje Smodiševo se mi ne zdi dovolj utemeljeno, kajti lahko bi bil vendar prišel na to, da Bogomilu kdo drugi podtika „corpus delicti“, zlasti, ker je vedel, da Štefan ni nič prida, Bogomil pa tako pobožen. Še druga stvarica je v povesti, ki je naredila ná-me jako ugoden vtisek: Bogomil gré iz Maribora — v Ljubljano. Ves čas že smo bili prej na Štajarskem: prva povest se vrši okrog Celja; popis Maribora nas je mudil tam; Trstenjakovo delovanje se je razvijalo tudi največ tam: zdaj nas pa kar naenkrat prestavi pisatelj s svojim junakom vred v Ljubljano, središče Slovencev. Ta izprememba, kakor rečeno, dé prav dobro. Prevelika gorečnost

nikjer ni prida: tukaj je pisatelja zapeljala v anahronizem; kajti pred 50 leti še niso mogli naročevati „Vrtca“, ki je dovršil letos še-le 20. tečaj, Bogomil pa, sedaj starček, naj bi ga bil čital v svoji mladosti!!

„Janez Krstnik Toman, dekan in častni korar v Moravčah.“ Spisal K. J. Ob kratkem, na dveh straneh popisano življenje tega uzornega duhovnika gotovo ne bo brez koristi in vpliva na marsikaterega čitatelja.

„Človeško klanje v Bataku (sp. A. Benzenšek) je res strašan dogodek, vreden, da se popiše. Popis je živ, strinjajoč se z vsebino.“

„Razgled po katoliških misijonih.“ Spisal kanonik dr. J. Križanič. Uvod nas kaj prijetno preseneti. Pisatelj prosi bralce denarne pomoči za misijone. Pa kako prijazno, domače! Tako se piše za ljudstvo. V spisu samem so namestu suhoparne statistike razvrščene zanimive dogodbe iz misijonov, priče krščanske velikodušnosti. Tudi je prav primerno, ljudje tako beró z večjim zanimanjem, pa tudi z večjim pridom, kakor same številke in dežele, katerih ne poznajo. Kljub temu pa bi si vendar želeli malo več štatistiških podatkov, kajti prebravši ta „razgled“ človek še nima pravega razgleda po misijonih: kako napredujejo, kakšno je stanje svete cerkve po posameznih pokrajinah. Spis je ilustrovan s tremi slikami prav dobro, le škoda, da jih ni več. Kakor je te tri, tako mislimo, bi se dobilo še več takih slik; s tem bi se ljudstvu silno ustreglo. Sploh je naša želja, naj bi bil ta „razgled“, dokler še nimamo nikakih drugih misijonskih po-

poljskem jeziku. Tu se pač kaže, da je katoliška cerkev za vse narode ustanovljena, da imajo v senci tega košatega drevesa vsi ljudje dovolj prostora.

Ali živahni Italijani tudi na trgu te dni kažejo nenavadno veselost. Jeden največjih trgov v Rimu se imenuje „piazza Navona“. Tu so zadnje dni razpostavili kramarji raznovrstne stvari na prodaj. Kupovalo in prodajalo se je po pravi laški šegi z veliko vnamo. Ali večer pred sv. Tremi Kralji pa ni bilo miru. Zdaj si zaslišal piskače bobnarje in ne vém kake kričave še, ki so gredé piskali in žvižgali na piščalke, ki so jih kupili na trgu, tako, da se je daleč na okrog razlegalo. Čudno se mi je to zdelo, zato prašam, odkod ta vrišč in hrup pozno v noč. Pa odgovorilo se mi je: to je starodavna navada v Rimu, to je: Beffana. Ob tem času tudi svoji svojim kaj malega kupijo na trgu, menda tako kakor pri nas, če gredó oče na trg in svojim „štruco“ domov prinesejo.

Naj sklenem z vremenom. Od vseh strani dohajajo poročila, da je v planinskih deželah letos izredno hud mraz. Pri nas tega ne smemo trditi. Da si ni gorko, vendar brez peči izhajamo. Pač pa tožijo, da je letos prav mokrotna zima. In res imamo že nekaj dni vse polno dežja. Ko bi Vi vedeli, v kakih plohah prihaja! Vse ulice so ga polne. Ni čuda, da je zadnje dni reka Tibera izredno narasla. Sinoči pa je krog sedme ure začelo bliskati se in treskati, kakor pri vas o sv. Jakobu. Jedenkrat menda je celó nekam treščilo. Danes je zopet solnce posijalo. Zdravi!

Dnevne novice.

(„Čemu ta potrata?“) Dva afrikanska misijonarja sta prišla potujoč po Evropi tudi v Ljubljano; prvi Evropejec, ki je ostavil svojo domovino ter se živega daroval v blagor zamorcev, drugi sam zamorec, ki je bil deček vjet kakor suženj, a je v svojo srečo ušel h katoliškim misijonarjem, vsprejel Kristovo vero ter sedaj mej svojimi črnimi rojaki kot katoliški duhovnik deluje za vero in omiko krščansko. Ker pa so misijonarji revni in vzlasti za odkupovanje sužnjev potrebujejo mnogo denarjev, prišla sta v Evropo prosit milodarov, vzlasti z ozirom na okrožnico Leona XIII., ki priporoča podporo za sužnje in z ozirom na vzgled človekoljubnega kardinala Lavigerie-ja, ki je nedavno navdušeno v nemal Evropejce za križarsko vojsko 19. veka, za boj proti nečloveškemu suženjstvu. Ne samo s krščanskega, tudi s človekoljubnega stališča bi vsakdo s spoštovanjem pozdravljal plemenite može, ki takemu vzornemu delu posvete svoje življenje, in ako ga poprosijo, rad jim bo dal svoj milodar; tako so storili Ljubljane sploh znani po svoji radodarnosti tudi ob tej priliki. Izvršili so s tem le dolžnost krščanskega bratoljubja. Nemilo je torej moralo zadeti vsacega, ko se je proti temu oglašil „Slov. Narod“

ročil, še obširnejši. Zato bi prosili slavni družbin odbor, naj mu še več prostora odmeri v Koledarju in preskrbi še več dobrih ilustracij; zanašamo se trdno, da nam bo ugodil. Prečast. g. pisatelj bo ta večji prostor gotovo izvrstno porabil.

„Slovenski drvarji na tujem.“ Spisal Janez Bilec. Z veseljem bodo spis brali po onih krajih, iz katerih odhajajo vsako leto „Hrvatari“ v daljno ogersko ali solnograško deželo, kruha si služiti. Godi se res tako povsod po Notranjskem. Dobro je storil gospod pisatelj, da je tudi svoje mnenje povedal in pristavil primerne opomne slovenskim kmetovalcem, naj ne zapuščajo po nepotrebnem doma. — Nastopni spis: „Slovenske posojilnice“ (spisal ravnatelj Ivan Lapajne) opisujejo korist in potrebo posojilnic po sodnijskih okrajih.

V „razgledu po svetu“ pa pové pisatelj Filip Haderlap marsikaj, kar smo že pozabili, a je vredno, da si zapomnimo. Zlasti obširno v primeri z drugimi stvarmi se peča z našim ljubljenskim sv. očetom, ter pripoveduje o njih okrožnicah in ogovorih do delavcev, njih skrbi za zamurske sužnje. O slovenskih deželah seveda nam ne more kaj posebno vselega poročati, a povzel je vendar, kar je kaj bolj tolažilnih dogodkov za nas. Dotaknil se je na par mestih delavskega vprašanja, kažoč pri tem vedno, da pravo rešitev more prinesiti le vera. Jezik in slog je primerno poljuden, izvzemši nekatere besede, ki bi se morale pojasniti, n. pr. socialdemokratska stranka. Koristna sta tudi spisa „Iz kuhinje“ in „Poselski red“, kibo marsikateremu gospodarju

kakor nekdanj Judež Gospodu rekoč: „Čemu ta potrata?“ Pisec „Narodov“ mej drugim pravi o „črnih murih“, da ne goji zanje posebnih simpatij, ker se drži načela, da mu je srajca bližja nego-li sukuja“. „Ubog narod smo“, pravi dalje, „zakaj baš iz nas odvajati toliko novcev . . .?“ In proti koncu piše: . . . „ne moremo pa zamolčati svojega začudenja, da se uporablja takšna reklama in pošilja toliko novcev iz dežele, ko vendar sicer kadar gré za domače pogorelee, ali za stradajoče barjane ni videti drugzega nego zaprte žepe in niti sledu darežljivosti, ki se je pojavljala te dni“. — Na drugem kraji pa pravi, da je „blagoslovljeni mur“, ki biva te dni v Ljubljani, vse trejale in trejalko spravil po koncu.“ — Tako obsoja „Narod“ Ljubljančanov odprto sree in odprte roke za trpečega brata! Tako človekoljubje razširja slovenski liberalni (!) dnevnik! — Ali ni to sramotno za slovenski narod? Oni, ki so imeli sedaj odprte žepe, imajo odprte pri vsaki priliki tudi za domače potrebe. Vprašamo vas, gospôda „Narodova“, koliko ste pa že vi darovali in nabrali za domače pogorelee ali za stradajoče barjane? Nabralo se je v te namene zadnja leta na tisoče in tisoče goldinarjev, a nabrali in darovali so oni, ki jih vi sedaj pitate v znamenje priznanja s „trejali in trejalkami“. Berite darove in imena darovalcev po „Danici objavljene in potem bote videli, da ravno pri „Narodovi“ gospôdi za domače potrebe ni drugzega videti, nego zaprte žepe. — Da se človekoljubna dela dobrotljivih Ljubljančanov obsojajo s tako podlega stališča, to je pač sramotno in tužno, in z ljudmi tako nizkotnih nazorov je vsaki razgovor nemogoč. — Z žalostjo in pomilovanjem v imenu Slovencev z vso odločnostjo oporekamo proti tako ostudnim in surovim napadom „Narodovim“ na vzgledna, človekoljubna dela krščanske ljubezni, s katero, upamo, se bodo kakor do zdaj tudi v prihodnje odlikovali vrli naši rojaki.

(Nesreča na železnici) se je pripetila v noči od petka na soboto na južni železnici med Poljčanami in Ponikvijo na Štajarskem. Dunajski poštni vlak je zapustil Poljčane ob 1/2 2. uri po noči, 10 minut pozneje pa stroj s snežnim plugom. Ker je poštni vlak zaradi snega počasi vozil, došel ga je stroj od lipoglavskega predora doli pri stražnici šte. 481 ter zrušil zadnja dva voza poštnega vlaka. V zadnjem vozu je bil nadporočnik Maly, ki se je peljal v Zagreb. Pretisnilo mu je tako zelo desno nogo, da so ga odpeljali v vojaško bolnišnico v Celju; dalje so bili lahko poškodovani štirje drugi potniki.

(Iz Cerkljan) na Gorenjskem: Kakor povsod, gospodari tudi pri nas huda zima. Snega je obilo in še vedno naletuje; a mi pravimo, kakor Bohinjci: Kar pustimo ga! Lahko se smeje, kdor se pri peči greje in krepča s pristnim Metličanom, kakoršnega točijo naši gostilničarji. A ptički, ti so revčki! No, pa letos se pri nas tudi ptičkom ne godí slabo,

prav prišel, da ne bo imel po nepotrebnem sitnostij zavoljo poslov. Modro je ukreneno tudi to, da Koledar ni brez smešnic, za kar so poskrbeli trije pisatelji. Slednjič naj omenimo le še, da so v knjigi še tri drobne pesmice: „Domoljubje“ in „Tri zdravice“, složil P. Gregóree, in „Otročja prošnja k sv. Nikoli (Miklavžu)“ (zložil J. Kržišnik), ki ne zastopajo tako slabo poezije v — Koledarju. Zlasti poslednja je prav mična, le sv. Nikolo ni tako domače, kakor sv. Miklavž.

Kolikor je nam znano mnenje narodovo, naj bi se imenik ohranil; povodov je bilo naštetih že drugod toliko, da nam jih pač ni treba ponavljati. Iz oglasnika povzemamo veselo vest, da je sedaj število udov 48.084. V resnici, kaj takega je za tak mal narod kakor slovenski pač neizmerno veliko! Vse je sedaj od tega odvisno, da bo mogel odbor s primernimi knjigami vstrezati željam Mohorjanov.

Pisatelji vseh krajev naše domovine so se oglašili v družbinih knjigah kot zastopniki vse Slovenije. Lepa je ta sloga, ki spaja vse sinove naše domovine, vendar želimo, da bi se pisatelji ozirali vzlasti na koroške in primorske Slovence in v povestih slikali razmere in opisovali kraje, kateri so onim bolj znani. Skušnja namreč uči, da ljudje najrajši beró povesti, katerih dejanje se vrši v znanih, vzlasti domačih krajih. Druge pokrajine morajo že nekoliko popustiti, da se družba ozira bolj na one sinove, ki so v večji nevarnosti in se jim je vsak dan boriti za narodni obstoj; saj je tudi dobri pastir zapustil devetindevetdeset ovac in šel izgubljene iskat.

zánje je poskrbel A. K., veleposestnik na Spodnjem Berniku. Prepustil jim je v dveh kozoleih do 30 oken ovs, rži in ajde. To Vam je somenj tam okoli, gostija dan na dan! Živ, živ, krad', krad', — to se čuje od jutra do mraka. Nekdo je streljal v to jato in z jednim strelom je ustrelil 15 raznih ptičev, med njimi jedno sovo. Tudi na sosednem drevju vse mrgoli raznih krilatih gôstov. Kdor hodi ali se vozi mimo, ne more se nagledati tega prizora, in gotovo privoščí koristnim in nekoristnim ptičem to pojedino v hudi zimi. Pa tudi za veleposestnika A. K. ta stvar ni napačna, ker mu ne bode treba plačevati mlatičev, ki so dandanes tako dragi. Ubogi drobni ptiči prav dobri so mlatiči!

(Poročil) se je danes, kakor se nam poroča, v Škofji Loki tukajšnji pekovski mojster in hišnik g. Karol Žužek z gospico Minko Sušnikovo, hčerko škofjeloškega župana, g. Val. Sušnika.

(Pokopali) so včeraj popoldne v Škofji Loki Katarino Koceljevo, ki je umrla v 89. letu starosti svoje.

(Kupčijska in obrtnijska zbornica v Gorici) je popolnoma v rokah skrajno-italijanske stranke. To je jako čudno, da tudi v tem tako važnem oziru furlanska deželna tretjina popolnoma po svoji volji gospodari nad slovensko dvetretjinsko večino. Kakor nam poročajo iz Gorice, so tamošnji Slovenci večinoma sami krivi, da niso zastopani v tej zbornici, ki voli dva deželna poslanca ter daje s tem tudi v deželnem zboru in odboru vajeti v roke furlanski manjšini. Do letos tamošnji Slovenci niti vedeli niso, koliko imajo svojih volilcev za to zbornico, da bi mogli presoditi svojo moč nasproti Italijanom ali da bi popravili silno pomanjkljive zbornične imenike. Še le letos, ko je izstopilo 14 udov in so razpisane nove volitve, so se tamošnji voditelji zganili in začeli preiskovati, koliko slovenskih volilcev je izpuščenih, kar je pa za tamošnje razmere silno težavno delo, ker jim davkarije ne gredó na roko. Našli so jih vendar ogromno število in kakor se zdí, našli so tudi, da je v imenikih premnogo takih Lahov, ki že davno nimajo več volilne pravice. Mi odobrujemo tako ravnanje goriških rodoljubov, če tudi bi za letos ne bilo upanja, da bi zmagali. Glavna stvar je, da enkrat izvedó, kako močna je slovenska stranka med volilci za to zbornico. Še le potem jim je z gotovostjo mogoče začeti borbo proti umetno narejeni laški večini v tej zbornici in v deželnem zboru. Brez truda, brez dela in borbe ni zmage! Zato le naprej, rodoljubi, po do-seđanji poti!

(Z Dobrne) dné 9. t. m. se nam piše: Na meteoroložnem opazovališču ovokrajnem je dné 29. decembra živo srebro kazalo mraza 24° C, oziroma 20° R. Te številke še voditelj opazovališča prejšnja leta ni pisal na dotično pólo, ki se za vsaki mesec odpošilja osrednjemu opazovališču državnemu na Dunaj. Sporočilo iz Ljubljane je za ono jutro naznanjalo 19.2° C. Depisnikov sosed ima toplomer,

Kakor smo že omenili, želimo, da bi nas družba kmalu zopet razveselila s Slomškovimi spisi in da bi se vsako leto nadaljevalo, morebiti še obširneje, poročilo o katoliških misijonih. Odboru priporočamo tudi knjigo: „So sollt ihr leben!“, ki jo je spisal znani župnik Kneipp. Ali bi ne obrodila mnogo sadu, ko bi jo ljudje dobili v roko v domačem jeziku? Po nekem menenji bi lahko neizmerno koristila: učila bi ljudstvo, naj se povrne k starim, dobrim šegam, naj opusti novotarije, vzlasti v obleki in hrani, s čimer zapravi toliko denarja. Kneipp pa prav tu razlaga, da je najzdravejša obleka tista, ki je doma pridelana, torej platnena, najzdravejša hrana domača, ne pa draga kava itd. Iz knjige bi se naučili bolj skrbeti za zdravje, imeli bi pa tudi pri rokah pomoč v vsaki koči, ker vode je vendar povsod dobiti. Torej upamo in želimo, da nam kdo prevede to knjigo. Seveda bi se bilo treba ozirati nekoliko tudi na: „Meine Wasserkur“, ki jo je spisal isti pisatelj.

Slovenci, oklenimo se z vso dušo družbe svetega Mohorja! Imenujmo jo s ponosom svojo! Skoro 300.000 knjig nam je podarila letos, kar je živ dokaz, da se naš narod zaveda svoje naloge in tudi v duševnem oziru vseskozi napreduje.

Pisatelji slovenski, podpirajte odbor, kolikor morete, da bo podajal najboljšo duševno hrano svojim udom; požurite se pa tudi poverjeniki in navdušujete ljudi, da pristopijo v še obilnejšem številu k družbi, in družba sv. Mohorja bo v resnici skupno ognjišče, krog katerega se zbirajo vsi Slovenci.

ki more kazati najvišje samo 18° R in vsled tega zjutraj ni vedel za pravo mero, ker je živemu srebru na potu sape zmanjkalo, da ni moglo naprej. Mraz je popustil in odstopil prostor novemu snegu. Poročevalec je danes na ravnem torišču meril snežno odejo in s starim snegom vred je ravno za jeden meter debela. Pošta iz Celja je danes vozila štiri ure, sicer pa potrebuje malone dve uri. Tolažimo se, da današnje razmere ne bodo trajale dolgo.

(Nemški uradniki za slovensko ljudstvo.) Celjska „Wacht“ je pisala, da so uradniški prostori pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Brežicah nameščeni s „enragiranimi Slovani“. List je dobil od g. c. kr. okrajnega glavarja popravek, v katerem pravi, da je pri omenjenem oblastvu sedem uradnikov, a med njimi samo dva Slovana, med tremi diurnisti ni Slovan nijeden, tudi uradni sluga je Nemec.

(Za železnico Konjice-Poljčane) je okrajni zastop konjiški dovolil 110.000 gld. podpore. Neki list v Gradcu je pa onidan razglasil, da je okraj prvotni znesek povzvišal na 150.000 gld. To naznanilo „Wacht“ popravlja tako, da je deželni odbor želel povzvišanje obrestne garancije od kapitala 110.000 gld. na 150.000 gld. Glavnica se torej ni povzvišala. Pač pa je zastopništvo že dné 4. julija vlani prevzelo skrb za obrestovanje in amortizovanje daljnega zneska 90.000 gld. za slučaj, ako bi se proga nadaljevala iz Konjice do Vitanja. Dne 29. decembra so okrajni zastopniki soglasno sklenili, da v rečenem slučaju okraj prevzame obrestovno garancijo od glavnice v znesku 240.000 gld. Mi dostavljamo: Če pride do železnice Poljčane-Konjice-Vitanje, potem je samo še vprašanje časa, ko bodo cesto nategnili proti bližnjemu Mislinju, kjer bode zvezana s progo Velenje-Slovenjigradec-Dravobreg, in ta črta bode do tistega časa menda že gotova kot nadaljevanje „vreče“ Celje-Velenje.

(Žalec), znani narodni trg na Štajarskem, ima po zadnjem ljudskem štetju 1181 prebivalcev, in sicer 557 moških in 624 ženskih, 218 oseb več kakor leta 1880. Slovenski občevalni jezik je naznanilo 1166, nemški pa 15 oseb.

(Rogatec na Moravskem!) Iz Ptuja se poroča „Südst. Post“: „Dne 27. m. m. je bilo na tukajšnji pošti oddano pismo z naslovom: G. J. . . P. . ., posestnik v Šitalah, pošta Rogatec. Pismo je romalo na Moravsko, od koder je je odpošilatelj dobil 6. t. m. z opazko: In Rohatetz Mähren unbekannt. — Čudno tako postopanje, ko je Rogatec v ptujskem okrajnem glavarstvu in le tri ure hoda od Ptuja.

(„Pragermanski“ odbor mariborske „Südmarke“.) Poroča nam prijatelj iz Maribora nastopno: „Objavili ste v sobotnem listu ustanovitev nemškega društva „Südmark“, katera se je vršila dan pred Sv. Tremi Kralji v hôtelu „Nadvojvoda Ivan“ v našem mestu. K dotičnemu članku navajam tu imena izvoljenih odbornikov, da uvidite po njih imenih, kako pristno nemška kri se pretaka po njih žilah. Predsednikov namestnik je župan Nagy, drugi podpredsednik Svatý, zapisnikar Besozzi, njemu namestnik Sedláček, in blagajnik — Kralik! Torej v teh gospodih se zrcali nemška zavest mariborskega mesta? Potem pa čestitamo izjavi poslanca Pfrimerja, ki je rekel: „Marburg ist ein fester Hort des Deutschthums!“ — Kdo se smeje“

(Kostanjeviško bralno društvo) ima za leto 1891 sledeči odbor: Viktor Rosina, predsednik; Jože Rohrmann, tajnik; Franc Gregorič, blagajnik; Miha Novak, knjižničar; Damjan Pavlič, Otmar Sever in Anton Straus, odborniki. — Društvo priredi letnšnji predpust sledeče veselice: dné 18. januarija plesni veuček, 1. februarija tombolo in plesni venček, in 8. februarija maškarado.

(Vodja lahonske stranke v Dalmaciji,) dr. A. B a j a m o n t i, je na smrt zbolel, kakor se iz Spljeta poroča.

Telegrami.

Dunaj, 11. januarija. Sekcijski načelnik Papay je sprejel v cesarjevem imenu deputacijo dam dunajskih predkrajev, ki je izročila povodom združenja predkrajev z Dunajem cesarju adresu, s kakimi 3000 podpisi.

Praga, 11. januarija. Pododsek pravne komisije za posvetovanje vladnega dopisa na Škardovo resolucijo se je danes štiri ure posvetoval. Sklenilo se ni nič gotovega.

Praga, 12. januarija. Včeraj je bil prirejen na čast nemško-češkim poslancem v navzočnosti Scharschmidovi komers. Nemško-narodni poslanec Bendel je tako-le napil: Avstrijski Nemci se bodo vedno držali duševno kulturne skupnosti z družimi Nemci, so odkritosrečni prijatelji blagotvorne avstrijskonemške zveze, a v političnem življenju se ne bodo nikedar odrekli nemški zvestobi. Nemško-narodno mišljenje se strinja s cesarsko zvestobo. Govornik je napil cesarju med burnim odobravanjem.

Sarajevo, 11. januarija. Zaradi južnega vremena se je utrgalo v livnski okolici več plazov; zasuilo je več hiš; sedemnajst oseb je mrtvih, več nevarno poškodovanih.

Berolin, 11. januarija. Krst šestega cesarjevega sina se je določil na 26. dan januarija. Botri in botra bodo: Cesar Franc Jožef, kralj Humbert, nizozemska kraljica-regentinja in maršal Moltke.

Pariz, 11. januarija. Zadnji brzjavici iz Madrida poročajo, da je v Olotu ujet mož blaznik, ki sam o sebi pravi, da je umoril Seliverstova. Dvomljivo je, je-li ta mož identičen s Padlevskim.

Pariz, 12. januarija. „Gaulois“ pobija poročilo, da je princ Orleanski prosil carja, da bi služil v ruski armadi.

Madrid, 12. januarija. Po zadnjih poročilih je v Olotu zaprt mož Padlevski. Méni se, da se je hotel iz Barcelone prepeljati v Ameriko, a ni mogel stopiti na ladijo, ker ni imel popotnega lista.

London, 11. januarija. Gladstone je pisal Furnessu, kandidatu Gladstonecev za Hartlepost, pismo, v katerem pravi, da ostane pri svojej irski politiki, vendar želi, da bi se kmalu rešilo irsko vprašanje.

Umrli so:

8. januarija. Karol Bitene, merosodni uradnik, 46 let, Krakovski nasip 18, jetika. — Jožef Cunder, sprevodnikov sin, 16 dni, Reseljeva cesta 27, božjast.

V bolnišnici:

7. januarija. Marija Kos, delavka, 54 let, plučni emphysem. — Tine Logar, delavec, 49 let, vnetica trebušne mreine.

8. januarija. Apolonija Bučar, delavka, 40 let, vsled raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inčih
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
10	7. u. zjut.	734.4	-5.0	sl. vzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	736.5	-1.6	sl. szap.	jasno	
	9. u. zveč.	739.7	-2.6	„	oblačno	
11	7. u. zjut.	742.2	-4.4	sl. zap.	oblačno	2.60
	2. u. pop.	744.0	+0.6	„	„	
	9. u. zveč.	746.6	-0.8	„	„	

Srednja temperatura obeh dni -3.1°, in 1.5°, oziroma za pod 0.5° in 1.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

12. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	90 gld. 65 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	90 „ 90 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 55 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 95 „
Akeije avstro-ogerske banke	996 „ — „
Kreditne akeije	308 „ — „
London	114 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	9 „ 08 „
Cesarski cekini	5 „ 41 „
Nemške marke	56 „ 27 1/2 „

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. januarija 1891.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	
gld.	431,846.000 (— 14,088.000)
Kovinski zaklad	244,627.000 (+ 136.000)
Listnica	155,737.000 (— 10,882.000)
Lombard	35,831.000 (— 5,567.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 24,129.000 (+ 16,609.000)

Družba sv. Cirila in Metoda.

Letne doneske za 1890. l. so poslale podružnice:

Blejska	30 gld. — kr.
Senožeška	32 „ 90 „
Vrhniska	33 „ — „
Kotmaraves na Koroskem	18 „ — „
Črno	20 „ — „
Konjiška na Štajarskem	10 „ — „
Braslovska na Štajarskem	31 „ — „
Škofja Loka	30 „ 90 „
Ribnica	29 „ — „
Žužemberk	16 „ 30 „
Ormož	50 „ — „
Goriška ženska	140 „ — „
Kobarid	25 „ 67 „
Šmarje na Štajarskem	42 „ 01 „
Metliška	12 „ 50 „
Brdska	4 „ 20 „
Na Rečici	22 „ — „

Darovali so:

Iz Šmartna pri Litiji	2 „ — „
Volilo č. g. kapelana Tikviča	71 „ — „
S Tirolskega	15 „ — „
Litijske in šmartinske Slovence	7 „ 52 „
Omizje pri Haidjerji v Brežicah	3 „ — „
Bivši pevski zbor čitalnice ljubljanske državno obveznico	100 „ — „
Razprodane knjige in vsprejemnine (učitelj Alojzij Novak)	4 „ 68 „

Ker še dvanajst podružnic ni poslalo letnih doneskov za l. 1890., prosim, da to precej storé, da morem skleniti račune za preteklo leto, sicer bodo te podružnice v letnem poročilu za glavno skupščino izkazane brez doneskov za družbo.

V Ljubljani, dné 6. januarija 1891.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Večna luč!

Pred letom je podpisani v „Slovenici“ in drugih listih priporočal prečast. cerkvenim oskrbnistvom svoje novo izumljeno stenje in vse potrebščine za večno luč. V tem času sprejel je mnogo naročil. Večina prečast. naročnikov se je pohvalno izrekla o delu podpisanega in le nekateri so se pritožili, da jim kakor ti stenji, tako tudi Gersheim-ovi ne goré, ali k večjemu v dobrem olju 4—5 dni. Da so bile enake pritožbe opravičene, prepričal se je podpisani sam, a čudil se je bolj Gersheim-ovim stenjem, kakor svojim, ki so pripravljani za bolj dobro olje. Tem nedostatkom je krivo edino slabo olje, ki ni pravo oljino olje in kateremu je primešano več ali manj druge mašče ali toščice; kapljica tacega olja se drži lampe, lesa ali kamena kakor smola in tak madež je težko odpraviti. — Tudi so se prečast. cerkvena oskrbnistva gotovo prepričala, da pri naročbah ne dobé vedno enacega olja. To je podpisane iz lastne skušnje predobro znano. Skušal je torej pripraviti za dobro olje eno vrsto, za slabše olje drugo vrsto stenjev, kar se mu je tudi popolnoma posrečilo, in novejši izumljeni steni more goréti celó v takem olju, v katerem ne Gersheim-ovi stenji, ne navadne „dušice“ ne goré in to v najhujšem mrazu z močno in veliko svetlobo.

Gledé na različne vrste olj razpošiljal bo podpisani stenje v škatljicah po 110 kosov in sicer 80 novejših, dvoje vrst, za slabše olje, ki goré 7—9 dni, in 30 dosedanjih, tudi dvoje vrst, za boljše olje, ki goré od 9—11 dni in bodo stali s tremi podlagicami vred 1 gld. 60 kr.

Podpisani je pripravljen razpošiljati te škatljice na zahtevanje brezplačno, plača naj se mu še le po poskušnji. Ko bi bil kateri izmed starih prečast. naročnikov z dosedanjimi stenji nezadovoljen, naj se oglasi po dopisnici, podpisani mu jih nadomesti z novejšimi. Tudi ima še v zalogi **steklene posode, rudeče po 95 kr., vijoličaste po 70 kr.** in bele po 55 kr., a olje bo razpošiljal na zahtevo le, ako bode imel dobro in sposobno za dosedanjo vrsto stenjev, ki goré od 9—11 dni in to po 54 kr. kilogram.

Za obilno naročbo se priporoča najudaneje

Kanal, dné 9. januarija 1891

(1) Valentin Kofol,
farni cerkvenik.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas
G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (3)

Sargove glicerineve specialitete.

Odkar sta izumila glicerineve specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tuje knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liefig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerino milo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr. v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koščke vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koščke 60 kr.
Medeno glicerino milo v zavitku po 3 koščke 60 „
Tekoče glicerino milo v steklenici 65 „
(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerino ustna krema v steklenici 50 „
Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—
Toaletno karbol-glicerino milo v zavitku po 3 koščke „ 1.20

KALODONT, glicerino zobna krema po „ —.35
(Izvrstno sredstvo za lepe svitle zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(13)

Kovertes firma

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.